ueniantur in magno numero, nam aliqui inueniuntur qui ad ſe
ptenarias nuptias trāſierunt. Et aliquos ego noui. Et ulterius
in hac ſcientia maritus & amicus pro eodem conſiderantur,
& etiam uxores & amicas.

¶ Cap. ccxcii. de ſignis caſtitatis.

SI ſpacium mōtis auricularis ſit purum & be- 1
ne coloratum, ſtabilitatem animi, atq; caſtita-
tem & cōtinentiam demōſtrat. Alii uero dicunt
ꝙ ſi talis mōticulus fuerit ſine ſignis purus et
nitidus: ſignificat uirginitatem, & ꝙ nunq̄ ta
lis corrumpetur. ¶ Si quedam linea notabilis recta ſubtilis et
decenter colorata oriatur a menſali & uadat ad radicem au- 2
ricularis, ſignificat in muliere uirginitatem, ſeu caſtitatem.
¶ Dicit auctor incognitus, ſi uenerit una linea ſubtilis et equa
a linea capitis & trāſierit lineam menſalem & ueniat ad au 3
ricularem, uirginitatem & caſtitatem ſignificat. Et quanto
magis groſſa & magis equa fuerit talis linea, tāto minus ca
ſta mulier denotatur. ¶ Si uis cognoſcere uirginitatem mulie
ris. Videas manum mulieris ſtomacho eius ieiuno. Et ſi habue 4
rit lineas graciles & pallidas, Tunc illa mulier eſt uirgo, ſed
ſi fuerint lineæ latæ & rubre uel fracte infallibiliter talis eſt
corrupta ut aliqui teſtantur.

¶ Capitulum. ccxciii. De ſignis eorum qui ſunt patricide uel
fratricide.

SEmicircularis figura prope mediam naturalē 1
in aſcenſu manus patricidam dicunt ſignifica-
re. Similiter ſi figura ut ſtella reperiatur in ſu
pradicto loco ſignum eſt incrementi malitiæ et
malignitatis ut dicunt huius artis auctores. ¶ Si in monte 2
manus iuxta lineam uitæ prope raſcettam reperiatur figura

ueluti quadrangulum cum linea aliqua circumflexa, patrici-
3 dam ſiue ſacrilegum dicunt denunciare. ¶ Dicunt quidam re
centiores, ꝙ quãdo a menſali oritur notabilis linea in directo
auricularis ꝓpe percuſſionem, & perpendiculariter tendat ad
montem Lunæ, occiſorem proprii genitoris denunciat. De hoc
uſq; ad hunc diem indicaui neminem.

¶ Cap. ccxciiii. de his qui patiuntur damnum, infamiam, aut
perſecutionem apud Reges.

LInea ſolaris ſi ſit obliqua & male poſitionata ra
1 tione eſſentiæ loci, & ſit cõglomerata, aut obſeſ-
ſa a multis lineis, infortunium præcipuum apud
principes denotat. Et quãdo aliquis talem habet
poſituram fugiat præſentiam & conuerſatio-
nem principum, & Regum, & ſi tales lineæ oriãtur a menſa
li ſeu a menſa manus, tale infortunium euenit ꝓpter inimicos.
qui infamãt ipſum apud Regem. Si linea principum habet ma
iorem uigorem q̃ habeãt lineæ quæ ſecant ipſam, ab infortunio
tali bene euadet. Et quot fuerint lineæ ſupradictæ, tot etiam ini
micos oſtendunt & maiores & minores ſm præſentiam ipſa
rum linearum. ¶ Aliqui autem ſcribunt, ꝙ illud qđ dictum
eſt ſub iſtis uerbis, quãdo honorum linea interciſa fuerit & diſ
cõtinua, & ꝙ nõnullæ rimulæ eam intercidunt, tales habentes
hoc aufugiant dominos, ſubibunt namq; uitæ amittendæ peri-
culum, & eo magis quando dictæ lineæ pallidæ fuerint, quod
etiam Coruus noſter in ſuo picto opere deſcribit. ¶ Scala uel
3 gradus in indicis tuberculo ſi fuerint eius cacumina annexa
& ſciſſa ſupra modum trãſuerſalibus lineis, odia, damna, per
ſecutiones & inſidias magnorum principum arguit, ut dicũt,
& credo; ꝙ ſit Anthiocus inter alios. ¶ Si quatuor uel quinq;
3 lineæ interſecant lineam menſalem in diametro medii digiti,

laborés, anguſtias, & anxietates cum principibus & Regi-
bus ſcribunt ſignificare, adeo ꝙ partem ſubſtantiæ ſit facili-
ter ammiſſurus.

¶Cap.ccxcv.de tyrãnica natura.

GRaciles & longæ manus naturam tyrãnicam 1
demõſtrant. ¶Linea menſalis extenſa uſq; ad 2
tuberculum indicis cum liuore aut rubedine, ty-
rãnicam & crudelem naturam denotat. ¶Li 3
neæ naturales ualde extenſæ, tyrãnicam natu-
ram penitus arguunt. Efficiũtq; corpus cholericum, & pari-
ter complexionem & diam indicant rapacem, atq; etiam tyrã
nicam naturam delucidãt, & eundem effectum facit naſus aq̄
linus & aſſimilatur aquilis. ¶Color rubeus obſcurus, tyrãni 4
cam ac rapaciſſimam naturam deſignat.

¶Cap.ccxcvi.de penitentia largitatis.

LInea trãſuerſalis uel duæ ſi i ſummo angulo ſint
utranq; lineam anguli pertingentes & nõ egre-
dientes, ſed equediſtantes, factarum expẽſarum
& largitionis pœnitentiam dicunt oſtendere.

¶Tricaſſus Mantuanus.

¶Ad ſignificatum huius angulus ſupremus debet eſſe diſtin
ctus, ſicuti pluries dictum eſt. ¶Videatis.1.ſignũ cap.284.

¶Cap.ccxcvii.de loquacitate.

TEnues & curtæ manus, aut ſi digiti manuum 1
immoderato ſpacio inter ſe diſtent, aut manus
intortæ & tenues, loquacitatem uidẽtur oſten 2
dere. ¶Quãdo etiã digiti ſunt diſperſi loqua 3
cẽ oſtẽdũt. ¶Quãdo baſis triãguli finitur in
cauea manus & nõ adhereat cardiacæ, facit hoiem timidum,
incõſtantem, et loquacẽ. ¶Quãdo duæ lineæ initiãt a raſcetta 4
& uadãt ad radicẽ minutuli, loquacitatẽ et ꝓſuptionẽ teſtant̃.

¶Tricaſſus Mantuanus.

Circa illud quod de digitis loquitur in primo ſigno ſciendum q̄ hoc intelligitur in apertione manuum ſicuti figuratum eſt in chyromãtia mea parua.3.parte figura.46.

¶Capitulum.ccxcviii.De cogitationibus uariis & malis.

Quicumq; percutit digitos ac ſi uellet timpanizare quando cogitat ſignum eſt uariarum & malarum cogitationũ ſm aliquos chyromãticos.

¶Capitulum.ccxcix.De his qui perueniunt ad dignitatem regalem ſeu ad coronam.

Stella in loco ſolis uel Iouis coronam uel regiam
1 dignitatem pronunciat. ¶Circulus uel forma
2 ſphærica in loco Iouis ad coronam uel regiam
dignitatem aſcenſum indicat ut autumant an-
3 tiqui partes egyptii atq; aliqui recẽtiores. ¶Si
linea ſaturnina a uitali oriatur, rectaq; ut ſulculus ad tubercu
lum ſolis deueniat Regiam dignitatẽ cum ſummo honore chy-
4 romantici dicunt denunciare. ¶Si una uel binæ lineæ oriantur
cum eorum trinaria proportiõe a linea menſali nec in aliquo lo
co interſecetur. Et etiam deuenerit ad tuberculum ſolis in duas
partes uelut ſulcus, & porrexerit ſe ad radices digiti ad prin
cipatum uel regiam dignitatem talis habens deueniet. Præte-
rea ſcias quod oportet aliarum linearum ac tuberculorum pro
portio talis præſtari. ¶Si autem figura.B.erit ĩ loco ſolis aut.
5 D.in loco Solis oſtẽdit hominem diuitem & fortem, & qui for
taſſe adipiſcetur ab alienis diuitias. Et aliquãdo talis exaltabi
tur ad regias dignitates. Et ſi fuerit ruſticus aut uilioris pro-
genici & habuerit bonam poſituram ſecundum qualitatẽ ſuã

augebitur

augebitur eius ſtatus, & habebit imperium ſuper gentes ſui ge
neris & ſtatus.

¶ Cap.ccc.de his qui patiuntur perſecutiones & fugas pro-
pter prælatos aut ſacerdotes.

QVadrãgulus aut figura quadra ſed oblõga cũ 1
lineis in capitibus extẽſis in loco Iouis, ſacerdo
tũ perſecutiones & detrimenta eorũ cauſa ma
nifeſtant, ut Anthiocus pinxit, atq; alii moder
ni. ¶ Scala uel craticula ualde implicatæ in in 2
dicis tuberculo, perſecutiones & fortaſſe carceres præbent ſa-
cerdotis cauſa, ut aliqui tenent. ¶ Lineæ quæ ſunt in ſpecie acu- 3
ti anguli ſe adinuicem ſecantes inter indicem & policem, iactu
ras & perſecutiones ſacerdotum cauſa demõſtrant, ut antiqui
Aegyptii tenent, & etiam aliqui alii moderni.

¶ Capi.ccci.de his qui ſunt ueridici in ſuis promiſſionibus.

AMpla linea ſola & profunda inter indicem & 1
policem ſi extiterit, ueritatem & promiſſorum
fidem præſtat. ¶ Lineæ procedentes a linea ce- 2
rebri uerſus generationis lineam ſi fuerint be-
ne apparentes & boni coloris, ueritatem ꝓmiſ
ſorum ſignificant. ¶ Binæ lineæ equitantes ſe ut crux quando 3
ſunt bene conditionatæ in quadrangulo. Et quando crux a me-
dia naturali ſit remotior, tanto magis promiſſorum adimplet
complementum. ¶ Dixit Vgo, Si inter principium mediæ na- 4
turalis & indicem plures lineæ tranſuerſales uideantur eque-
diſtantes ſatis apparentes & non ſecentur per lineas aliquas in
longum poſituras, ueritatem promiſſorum ſignificant. ¶ Fi- 5
gura talis. C. in loco Veneris, ueridicam promiſſionem denun-
ciat. Et nota ꝙ ea omnia quæ ſcripſimus in capitulo . 62 . de
equalitate ingenii hic referri poſſunt. Et econtrario de ingenio

nephando atq; prophano.

¶ Capiulum. ccciii. de his qui in pecoribus habent fortunam & lucrum.

1 Recentiores dicunt, ꝙ ſi mons policis plenus rimulis fuerit, in pecoribus fœlicitatem pollicetur. Et hoc intelligitur ſi reſiduum manus fuerit fortunatum. Si per contrarium paucæ fuerint rimulæ, in pecoribus infortunium oſtēdunt.

¶ Si autem uolueris altius conſiderare de fortuna & infortunio in animalibus. Oportet ꝙ tu legas atq; diligenter ſpeculeris omnes libros aſtronomorum & aliorum doctorum, & præcipue picatricem ſummum & ingenioſum uirum in uariis doctrinæ generibus, & conſidera animalia quæ reguntur ſub uariis planetis, ut uerbi gratia Equus regitur a Marte. Aſinus a Saturno. Aues & uolatilia a Venere. Piſces & Ranæ a Luna &c. Et etiam eſt habenda conſideratio. De animalibus quæ habent communionem commixtionemq; cum planetis eis dominantibus, & proportionare animalia ad tuberculos digitorum & ad fortunam indiuidui, & ex figura faciei, & poſtea poteris pronunciare ſermonem tuum, & ſic ſimiliter poterunt cōſiderari magiſteria natorum & merces. Et etiam hæc corroborantur cum aſtronomicis figuris & geomanticis, cum quibus talibus facultatibus uoluerit uti, & ſic ad ultimum finem penetrabis. Poſſumus etiam uidere per anguria & alia uaticinia, ſi tu ſcis pronunciare ſm̄ inclinationem naturalem & nō neceſſitatem, & latrent ignorantes quicquid uelint.

¶ Tricaſſus Mantuanus.

Et ſi aliquando prolixius loquor, hoc tamen accidit præter intentionem, magis autem coactus ab iſtius Coclitis beſtialitate ne ſ. tacendo uidear aſ-

ſentire. Et fortaſſis quidem (ut dubito) cum præſens hoc cap. dictauit nuperrime uenerat e uallibus Ferrarienſibus, et ea que cum Opilionibus ac Paſtoribus loquutus fuerat in hoc uolumine pertractauit. Sciendum autem q̄ illud ſignum eſt falſum quo ad ſignificatum hic expoſitum, & nullo modo poteſt hoc in aliquo uerificari. ¶ Quo autē ad id qđ dicit de libris aſtronomiæ, miror ualde quomodo adeo cæcus extiterit q̄ ſuam cōfuſionem non conſiderarit. Demum quoq; cum loqueretur de animalibus quadrupedibus ſermonem de piſcibus ac Ranis habitus ſit. Nec excuſatione opus eſt, q̄ ſ. ex ioco hoc dixerit, quoniam ipſa ſua uerba hoc negant, immo & ad confirmationem Geomantiam, auguriaq;, ac ſortilegia, ut uel ſic fabulis ſuis fides adhiberetur.

¶ Capi. ccciii. de his qui habent maximam ſitim acquirendi diuitias, & propter hoc ſunt in continuis maximis laboribus, & nunq̃ ad eas poſſint peruenire.

SI in quadrangulo rubea ſtella extiterit, & quadrangulus in medio ſit anguſtus & habeat amplitudinem in extremitatibus iſte homo cōtinue laborauit in exquirēdis diuitiis, & tamen nunq̃ ad eas perueniet.

¶ Cap. ccciiii. de his qui ſunt fugiendi propter exhuberātiam uitiorum.

QVando media naturalis, cum cardiaca eſt nimis diuiſa, inequalis, & obliqua fuerit, in homine calliditatem dicunt uelle oſtendere ac etiam ſignificare, & eum qui ſibimetipſi placuerit. Liuorem quoq; denotare uidemus, crudelitatem, immanitatem, ſermocinatorem, detractorem, & ſtultum. Denotat quoq; luxuriam, prodigalitatem, mendacium, & in

ſtabilitatem.ambitionem,malignitatem,infidelitatem, & hominem ſine religione. ¶ Et in ſeruo qui ſit in captiuitate difficilem recuperationem. ¶ In principe, calamitatem & miſeriam cum miſero & deteſtabili fine, & raro eſt ꝙ a nulla ꝓportione ſubiiciatur talis poſitura . Caueatis uos principes a ſeruis qui habent talia lineamenta. ¶ In milite uero ſupradicta poſitura non eſt mala,tamen non ſunt fortunati, & ſi aliqualem habent fortunam,eam lubricam eſſe teſtor, & raro euenit ꝙ iſti tales habeant bonum exitum.

¶ Cap.cccv.de numero & nobilitate fratrum.

QVando in digito policis reperiuntur quedam lineæ rubeæ notabiles integræ quæ ſcindãt fortiter primam iuncturam policis , & uadant uerſus ipſum digitum denotant ſm numerum nobilitatem fratrum,aut ſororum , & ſi ſunt fractæ,aut deletæ,mortuos fratres uidentur denotare.

¶ Capitulum.cccvi.de his qui ſunt proni ad bellum, ſeu ad artem militarem.

NOtabilis quedam linea ſi ſit ad pedem digiti
1 medii,talis habens hanc poſituram erit ſuffi-
ciens in agibilibus, & maxime ad bella prom
ptus,tamen erit duræ ceruicis. ¶ Lineas mar
2 tiales ſi quis habuerit , ueluti antea decla-
rauimus in capitulo de natura Martis , capitulo .124.pro-
nos facit homines ad militarem diſciplinam, & cum hoc ta-
men ſi angulus ſupremus ſit ualde ſeparatus non euadet infor
tunium aliquod,ſeu carceres, & fortaſſe non poterit effugere
miſerabilem mortem. ¶ Lineæ principales rubeæ craſſæ ma-
3 gis q̃ tenues & continuæ,ad militiam, & ad bellum pronita
tem & inclinationem inducit. Et hoc maxime,ſi linea menſa-

lis cum trinaria ſua proportione ad indicis montem deuenerit.
¶Triangulus non cum tenuibus lineis ſi reperiatur cum ru- 4
bore, animum inclinatum & procliuem facit ad bella, & ad militiam militarem. Si lineæ erunt bonæ & quæ ad augmentum fortunæ pertinent. ad dignitates talis habens deueniet, ut ante notaui in cap. 286. de illis qui ad dignitates deueniunt.

¶Tricaſſus Mantuanus.

¶In primo ſigno huius capituli ſciendum ꝙ talis linea debet eſſe per longum ipſius digiti, & principium ſumit a radice, & continuatur integra & profunda in ſecundam iuncturam uerſus tertiam.

¶Cap. cccyii de his qui ſunt proni ad ſubmerſiones aquarum aut propter res liquidas.

DIebus iſtis quidam famulus euacuabat ſtercoream latrinam, caſu accidit ꝙ famulus una cum domino ceciderũt in ſtercus. Dominus auxilio multorum euaſit incolumis, famulus autem in ſtercoreo liquore ſubmerſus eſt. Alii paſſi ſunt ſubmerſionem in uaſe magno, in quo erat pix naualis liquida in maxima quantitate. Aliqui in amplis agris ob grandinem & uentum ſuffocati ſunt. Alii ex fumo carbonum nõ exhalante in locis clauſis ſunt ſuffocati Alii dum faciebant nouos puteos a uapore putrido & uenenoſo in ipſis ſubmerſi ſunt. Et iſtud accidit Bononiæ in hoſpitali quod nuncupatur Dala uita, Alius ut notaui tempore meo dum eſſet in carcere uoluit comburere paleas ut una cum ipſis combureret pediculos qui in magna multitudine erant in eis, & fumus ſuffocauit ipſum. Refert Plinius, ꝙ quidam acino uuæ paſſæ ſtrangulatus eſt, & alius paruula piſcis ſpina. Alius dum lac ſorberet pilo paruulo in ipſo exiſtẽte ſeipſum ſuffocauit, ut in romana habetur hyſto-

ria. Alius dum biberet uinum quædam uini pars iuit ad pulmo
nem, & ſuffocatus eſt. De hoc chyromanticus non poteſt aliquã
præbere diſtinctionem. Dicas ergo ꝙ utplurimum in aquis ſuf
focabuntur, & aliquotiens ex catarro, aut ſquinantia, aut ſimi
libus morientur. Dicamus igitur de his qui propter aquas ex
1 tremum claudent diem. ¶ Si in monte manus multiplicabun-
tur in aliquo multæ lineæ ut ſtella plena radiis, habens in aquis
peribit, præcipue ſi in ambabus manibus talis poſitura extite-
2 rit. ¶ Si linea interior in ultima iunctura policis ſit arcualis
& coniungatur cum dorſi linea, dicunt ſubmerſionem in aquis
3 minari. ¶ Si reperiatur forma ſphærica ſuper dorſum policis
iuxta ſupremam iuncturam, in aquis talis habens ſubmerge-
4 tur. ¶ Si una linea tranſuerſauerit angulum ſupremum in fi-
ne & ſe extenderit ad aſcenſum, in aquis habens illam morie-
tur. Et hoc maxime intelligitur quando maior pars dictæ li-
5 neæ iuerit ſuper angulum ſupremum. ¶ Vncus ſub Sole uel tor
6 tuoſa linea, hominem in aquis ſubmergi dicunt declarare. ¶ Si
duo anguli acuti extiterint in quadrangulo & tranſuerſaliter
ſecauerint lineam uel directim tetigerint, habentem in aquis
perire exiſtimant ſi ſint in ſuprema parte quadranguli. ¶ Si
7 in indicis tuberculo fuerint lineæ intricatæ, tot pericula in aqs
pro linearum numero indicabunt. Si uero articulum tetigerint,
mortem etiam in aquis minari referunt. ¶ Si in medico mon
8 te fuerit caruncula carnis, multa infortunia in aquis habens
patietur. ¶ Dicunt recentiores & ego cum illis affirmo, ꝙ ſi
9 in ultima poſitura digitorum. ſ. interius in ultimis articulis
fuerint lineæ ualde obliquæ & tortuoſæ per latitudinem digi-
torum, ſubmerſionem in aquis denotare dicuntur ſm diuerſas
ætates ſi erunt in auriculari, in pueritia, ſi uero in medio, in me
dia ætate. Si in indice, in ſenectute, ſi uero in police inueniantur,

in decrepitis annis. Aliqui dicunt quidem importãt ſi bene ſunt inter primam & ſecundam iunĉturam. Gradus autem ætatis eſſe ſex. Infantia, pueritia, adoleſcentia, iuuentus, ſeneĉtus, & decrepitas. Prima ætas .i. infantia porrigitur uſq; ad ſeptimum annum. Secunda uero ætas quæ eſt pueritia uſq; ad decimum quartum annum. Tertia ætas adoleſcentia, ad gignendum porrigitur uſq; ad uiginti oĉto annos. Quarta iuuentus quæ omnium ætatum eſt firmiſſima clauditur anno quinquageſimo. Quinta ætas quæ eſt ſeneĉtus u[illegible] dicitur grauitas quæ eſt declinatio a iuuentute in ſeneĉtutem, quæ tamen nondum eſt penitus ſeneĉtus, ſed adhuc iuuentus. Et ſenior apud Græcos præſbyter uocatur, hæc ætas a quinquageſimo anno incipiens in ſeptuageſimum terminatur, ſexta ætas eſt ſeneĉtus quæ nullo annorum tempore finitur, ſed poſt illas quinq; ſupradiĉtas ætates quantumcumq; uitæ, eſt: ſeneĉtuti conſtituitur ac etiam deputatur. Senium autem pars eſt ultima ſeneĉtutis diĉta, eo quod ſit perfeĉtus terminus ſextæ ætatis. Hæc uero ſunt quæ clariſſime narrat Iſidorus in ethymologiis ſuis. Tamen in hoc caſu Chyromanticus accipit hac tres ætates, infantiam, pueritiam, & adoleſcentiam pro prima ætate. ¶ Aliqui autem dicunt, quod ſi in pulpa digitorum clare apparuerit una linea obliqua, quod ſubmerſionem dicunt manifeſtare in aqua, ſi uero linea profunda fuerit, in profunda aqua ſubmerſionem ſignificabit. Si autem multum rubea in mari ſubmergere oſtendit. Et ſi fuerit equalis & rubea tranſibit mare ſine ſubmerſione. Si fuerit in articulari, in pueritia. Si uero in medico, in iuuentute. Si autem in medio, in media ætate. Si in indice, in ſeneĉtute. Si in police, tranſibit in decrepita ætate, ueluti antea per me declaratum fuit ampliſſime.

¶ Tricaſſus Mantuanus.

DIcit hic Cocles ꝙ indicãdum eſt utplurimum ꝙ in aquis ſuffocabuntur. Ego autem dico ꝙ in huiuſmodi iudiciis ſeruãda eſt illa regula quam expoſui in. : .parte paruæ chyromãtiæ cap. 5. de interpretatione ſignificationis linearum. Eſt.n. propria & ueriſſima regula huiuſmodi ſignorum. ¶ In. 1. autem ſigno ſciẽdum ꝙ tale ſignum inuenitur uerſus partem infiriorẽ, & uerſus percuſſionem Manus. ¶ Quo ad. 9. ſignũ. Not. ꝙ ea, quæ dicit de illis Etatibus ſignificatis omnes ſunt fabulæ Similiter, & de aliis particularitatibus quas adduxit. Et multotiẽs illa ſigna quæ Etates illi particulariter indicant reperiuntur in omnibus digitis. ¶ Ad. x. ſimiliter dicendum eſt.

¶ Cap. cccviii. de De nobilitate & ignobilitate affinium.

SI infra primam & ultimam iũcturam policis reperiãtur quædam lineæ parentelam ſeu affinitatem magnam & multam, aut paruam, & paucam ſecũdum multitudinem & magnitudinem ſeu paucitatem aut paruitatem linearum, hoc tamen ego nunq̃ obſeruaui neq; cogitaui uſq; adhunc diem.

¶ Cap. cccix. de his qui recipiunt ingratitudinem pro beneficiis factis. ſeu fiendis.

PLures lineæ incomplete in medici mõte & ſi articulum tetigerint, & ex tranſuerſo linea ſecauerit antedictas nunq̃ pro beneficiis ei reddẽtur grates aut merita, q̃uis obſequentiſſimus fuerit, ut aiunt aliqui.

¶ C. cccx. De magnitudĩe et amplitudĩe uuluæ.

MEnſalis mõtem indicis ſcindens magnã naturæ hoc eſt uuluæ capacitatẽ in muliere dicunt protẽdere. Longa & lata palma manus amplitudi-

uem & longitudinem uulue demonſtrant.

¶ Cap.cccxi.De his qui peregrinantur honoris cauſa, ſeu eſt legatus regis cōſtitutus uel ad aliquod officium ordinatus.

GRux ſi fuerit ſub tuberculo minimi, & prope 1
mēſalē peregrinationes legationes aut officia
honoris cauſa deſignat, ¶ Aliqui dicunt quod 2
ſi ſtella in illo loco fuerit cum bona cōditiōe ad
honorē, aut ad officiū extra patriā habētē itu
rum inſinuat. ¶ Si lineæ incipiūt a raſcetta & obliquantur & 3
uerſus indicis tuberculū radicē porrexerint honorifica ſignifi
cantur itinera, Et peregrinationis amatorem demonſtrant, cui
magiſtratus honorifici & lucroſi dabūtur. ſi huiuſmodi in lo
cis manere uoluerit ut dicunt recētiores quidam, & etiam Co-
cles noſter. Ego autem hoc nunq̄ uidi neq; notaui,

¶ Cap.cccxii.de mendacio uaniloquio & inſipientia.

CIngulum ueneris quicunq; habuerit in manibus 1
ſuis uaniloquus inſipiens inſatiabilis homo erit
ut dicunt chyromantici. ¶ Si quis ut dixi ſupe
rius habuerit digitos cauos in diſpoſitos, & ad 2
inuicē ſe nō bene cōtingentes talis eſt mendoſus
in locutiōe leuis & cū factis minie cōcordans. ut pluries notaui

¶ Tricaſſus Mantuanus.

¶ Quo ad noticiam effectus huius ſigni Cinguli Veneris ſciē
dum ꝙ hoc nō eſt ſuū proprium ſignificatū, ſed tāte maligni-
tatis eſt, ꝙ queq; uitia ſibi atribuere poſſent, et cōiter ſunt ho-
mines rudes & naturaliter beſtiales.

¶ Capitulum.cccxiii.de clericis qui habēt plu
res ordines eccleſiaſticos.

SI linea uitæ habuerit in medio uerſus cauā ma
nus rubedinē cū diuerſis ireſectionibus ēt ordi-

nes in uiro eccleſiaſtico ꝗ oſtendere uidetur, ut ugoni placuit.

¶ Capitum, cccxiiii. De ſignis illorum qui ſunt capiti ab obſeſſoribus uiarum.

Licet ſigna, que denotat carceres abſolute reſoluātur aliquando ab iſtis qui ſunt capti ab obſeſſoribus uiarum. Et aliquando propter alias res. Tamen dicunt aliqui, quod quot lineæ fuerit incidentes ſeu interſecantes lineam menſalem ſub medio digito ſaturni tot uicibus a ſiccariis & obſeſſoribus uiarum talis habens impetum patietur.

¶ Cap. cccxv. De his oībus qui non ſunt grati nec reuerendi.

Quando linea media naturalis habuerit paruullas foſſulas in medio & plures in ambabus manibus & ſint inequales & rubeæ, ita ꝙ una ſit profundior altera. talis non eſt gratus homo nec reuerendus.

¶ Capitulum. cccxvi. De fuga & perſecutione ex quo aliquando exiliū ꝓcedet carceres & accuſationes et cōfiſcatio bonorū.

Linea ſaturnina quando oritur a raſcetta per medium caueæ ad ſaturni tuberculū deuenerit præſertim ad primam iuncturam, & aliquæ lineæ ipſam interſecauerint ſignificat euentum bonū & proſperum deſtruere. & omnium malorum eſt mater anxietates inducit & fugas & perſecutiones carceres accuſationes & deniq; id omne quod miſeram reddit uitam, ut patres priſci caldei atq; græci arabes atq; latini omnes aiunt. Et ego cum illis, quemadmodum immenſam multitudinem uidi et de hoc iudicaui.

¶ Cap. cccxvii. de hominibus proditoribus & malignis qui propter ſuos malos mores patiuntur fugam & carceres.

Linea ſaturnina oriens a raſcetta, & habens in ſui fine crucem uel furculam, ſi fuerit prope radicem ſaturni, carceres. accuſationem perſecutionem, & fugam minatur. Tales.n. ſunt proditores ac maledici & uniuerſaliter malorum morum & referuntur methaphorice ad ſymias & cyrcopithecos quod animal poteſt dici ſimia caudata, & credo eſſe illud quod uulgo dicitur gatto maimon.

¶ Tricaſſius Mantuanus.

QVotienſcunq; reperiũtur aliqua capitula quæ aliquod ſignum habent in alio etiam cap. expoſitũ ſemper reducēda ſunt (ꝓportionaliter) & adinuicē cōparāda, et ſimiliter eorum ſignificata. Et quotiēſcunq; reperitur Saturnina bifurcata in Mōte Medii ſignificat infidelitatem, & maxime in rebus Magnatorum ac Nobiliũ. Et quãdo eſſet oppſſa abliquibus aliis lineis. ſignificat dãnum ꝑpter huiuſmodi ſuam infidelitatem ac iniquitatem.

¶ Cap. cccxviii. De ſegnis illius qui eſt amator uirtutum

SCribit Vgo quod unguis habens albedinem in principio hoc eſt penes carnẽ cũ qui amator eſt uirtutis denotat. 1 ¶ Dicũt nonnulli quod ſi in fine lineæ cerebri paruulus triãgulus extiterit facit ſtudii appetitorem & eum, qui diliget utilitatem laudabilem, & uirtutem, & honorem ſed; tamen pecuniæ deficient. 2 ¶ Quando ſaturnina linea habet initium ſuum a raſcetta & ad mediam deuenerit adeo ꝙ offendere appareat hominem probum arguit & ſuas res in dies fœlicius agentem, & ad mortem uſq; amatorem uirtutis & ingenio magno dummodo ſit recta & continua. 3

¶ Capitulum. cccxix. De ioculatoribus.

NOn prætermittẽdi ſunt in opere noſtro ioculares
qui multũ cõferũt melãcholicis, & illis qui ſũt
letæ naturæ gaudiũ augẽt & letitiã. & ſibi ip
ſius nõ nocẽt cũ aliquid lucrãtur. Manus igitur
curte & gibboſe & tenues ioculares declarãt. ℂ O Cocles fa-
tuus quantas fatuitates dicis.

ℂ Capitulum.cccxx. De temperantia.

DIcũt chyromãtici quod quando lineæ uitæ fuerit
1 diuerſa per unã uel plures lineas ad modũ crucis
in extremitate eius uerſus raſcettã manus tẽpe-
2 rãtiã ſignificat. ℂ Linea generatiõis æqualis cõ
tinua & ꝓfunda ſatis uniformis ſine diuiſione
ſatis lõga bene colorata nec pallida uel ualde rubea, talis ſic exi
ſtens q̃ tẽperatus ſit, ſignificatur. Et ſi cõfirmatur a bona ſi-
gnificatione aliarũ linearũ principaliũ de ſe ſignificat bonã na
turã & naturalẽ ſanitatem totius & uirtutẽ & tẽperãtiã ex
parte illius perſone. Sed cauſa ſocietatis poteſt eſſe incontinens.

ℂ Capitulum.cccxxi. De conſtantia.

1 LInea uitæ bene proportionata & lõga & bene co-
2 lorata conſtantiam dicunt ſignificare. ℂ Linea
mẽſalis trinariã ꝓportionẽ tenẽs & bene colora-
ta & ſatis longa bonã quoq; cõſtãtiã dicũt ſigni
3 ficare. ℂ Triangulus equilaterus bene conditionatus bonam cõ
ſtantiam ſignificat quæ laudabiliter ab omnibus recte indican
tibus laudatur. Quomodo enim uir probus eſſe poteſt qui in ſuis
rebus inconſtans iudicatur.

ℂ Capitulum.cccxxii. De iuſtitia.

1 LInea mẽſalis cũ trina & optima dimenſione be-
ne colorata ac cõditionata iuſtitiam ſignificat.
2 ℂ Linea cordis cũ trina ſui proportiõe & lon-

ga uſq; ad raſcettã & bene colorata ſignificat talem hominẽ eſſe iuſtum ac ueracem. ℂ Si in quadrãgulo reperiatur ſignũ 3
ſimile cuidã ſtelle bene coloratũ hominẽ iuſtũ denotat. ℂ Qua 4
drãgulus eminẽs & clarus equalis nõ interſecatus ac cum de-
bita diſtantia hominem ſignificat iuſtum ac liberalem.

Capitulum . cccxxiii. De dignitatibus & fortuna extra patriam. 1

Lineæ ut ſtella in quadrangulo in directo minimi monte honores & dignitates extra patriam arguunt magis q̃ in patria. Duo triãguli quã 2
do inueniũtur ita q̃ conus unius ſit ſuper conũ alterius inter primam & ſecũdam iuncturam digiti medii nec alicubi incipiens nec finiens ſignum eſt ſubiti honoris extra patriam ut dicunt.

Capitulum . cccxxiiii . de infidelitate non ſeruando res promiſſas.

Plures lineæ trãſuerſales non æque diſtantes & non bene apparẽtes in principio mediæ naturalis uerſus indicẽ quaſi ad extra , & ab aliis in longum poſitis interſecte. lubricitatẽ ꝓmiſſorũ in non ſeruando res promiſſas dicitur oſtendere.

ℂ Capitulum, cccxxxv. Contra Plinium.

Forte Plinius ex fundamentis phyloſophi credit phyloſophos irridere. ac cõturbare ſe ipſum exultãs. Nã cutis ſubtilitas cũ tactus nobilitate, actũ ſciẽdi arguit, arguitq; ſenſus acumẽ cõtra hoc inſurgit Plinius, qui magis plenus eſt alienorum q̃ ſuorũ uerborũ. Phyloſophi auctoritate ex libro nono de natu

ra animalium capite.36.Vbi mētionem facit de ingenio & ſa gacitate elephātis.Hæc.n.ſunt uerba phyloſophi.Elephas omnium ferrarum mitiſſimus, & placidiſſimus eſt quippe qui per multa officia,& erudiatur & intelligat. Quoniam etiam regem adorare condiſcit.ualet ſenſu,& reliqua ingenii ſagaci tate excellit &c.Et tamen elephas habet pellem ſeu cutim craſ ſam ac duram. Et ſic etiam habent ſerpentes, qui ſagaciſſimi ſunt ut crocodillus & huiuſmodi ſpecies animalium.Et ob hoc ꝙ talia animalia,ſunt ſagacitatem habentia,& habent cutim duram aut ſquamoſam uult inferre.Plinius (qui merito cande la male lucens appellandus eſt) in dictis phyloſophi contradictionem eſſe.Verum nequadā inani gloria pliniſtæ ac humani

No. 1. ſtæ depaſcantur, iſtis uerbis ſolutionem dabimus. Diuiſionem talem præmittendo.quod animatium alia habent duram cutim,alia non ex habentibus duram cutim aut tegmenta dura alia ſunt ſquamoſa,alia non.Ex habentibus ſquamoſitatem alia ſunt diſciplinabilia alia non,ex habentibus duram alia ſic alia non ſunt diſciplinabilia id eſt diſciplinam ſuſcipientia.Ad propoſitum igitur ſtante diuiſione dicimus Ariſtotelem intelligere, ꝙ inter animalia habentia duram cutim elephas cætera ingenii ſagacitate excellit.Inter uero animalia ſquamoſa crocodillus,nam huiuſmodi tegmenta dura uel ſquamoſa ipſis data ſunt ut a nocumentis exterioribus defendantur, & magis ipſis quam homini.Nam plurimorum philoſophorum auctoritate.& maxime philemonis,& Vgonis in ſua Chyromantia.Cutis eſt ex neruis multis ac uenis contexta capillaribus, in quibus epar & inteſtina inuoluta ſunt, ut ea a nocumentis exterioribus defendantur,Et propter hoc in brutis ſpiſſa eſt multum & piloſa uel ſquamoſa & aſpera, quia non habent aliud protectura qua defendantur.In omnibus enim eſt ſubtilis & ſenſibi-

lis, & ob hoc ueſtibus indiget, ut a uentis edumatibus, & frigoribus defendantur, & cum ita ſit ſequitur. ꝙ inter omnia animalium genera ſolus homo nobiliſſimus factus eſt. Et cum cutis ex neruis componatur & ſit naturaliter alba & perſpicua extendens ſe per pinguedinem, ſequitur ꝙ ſit ſubtilis & tenuis. Nam phyloſophi ex carnis claritate arguunt neruorum ſubtilitatem, ex ſubtilitate ſpirituum ac humorum penetrationem ac ſubtilitate, quod in brutis non reperitur. Immo ex humorum groſſitie, inſequitur groſſitudo cutis, & per conſequēs ſpiritum, qui ſpiritus ſatis indiſpoſiti ſunt in operibus peragendis cum non habeant cibaria ſpiritibus de ſeruienti. No. 2.

¶ Quamuis autem homo habeat duplicem cutim nullam tamen habet ſuperfluam īmo nec ſunt ſufficientes quoniam ſi, ſic tunc non indigeret tegmentis exterioribus quēadmodū & bruta. & iſti ſententiæ aſtipulatur Auicenna quinto de animalibus & bene dicens, ꝙ cutis eſt duplex eſt.n. cutis ſpermatica in qua eſt nerus, & ſenſus, & eſt illa in qua eſt pinguendo, & alia huic omnino oppoſita quæ eſt ſicut quoddam accidentale nunc fluens occurrenſq;, ſm̄ cauſarum diuerſitatem, ſic apparet in ſcabioſis in quibus talis cutis fere deperditur, & in uenenatis omnino euadentibus, & ſub iſta non continetur pinguedo. Prima namq; cutis in brutis intenſior eſt propter cauſas tactas, & in homine quaſi non reperitur. Sed ſecunda excellentior, & perſpicatior & iſta habet ſenſus tactus perfectiſſimus propter primarum qualitatum ſub debito ordine refractarum in homine. Vnde ex uerbis Auicennæ ac certorum phyloſophorum manifeſte patet bruta non habere homine ſenſum perfectiorem cum cutim cutis impediat, & hoc contra humaniſtas ac candelam male lucentem dictum ſufficiat.

¶ Tricaſſius Mantuanus.

IN iſto cap. circa reſponſionem Coclitis ſcien
dum ꝙ omnia ſunt fabulæ, q̃uis ſuperficiete
nus aliquam colorationem uideãtur habere.
& maxime ꝓpter illam diſtinctionem quã
adducit ex diuerſitatibus aĩalium. Et re ue-
ra nec Plinius, nec Cocles intellexerunt mẽtem phyloſophi, im-
mo nec ſignificata uerborum ſuorum perceperunt. Quod autẽ
hoc uerum ſit (loquẽdo primo de Plinio) hoc apparet ex dictis
ipſius ex fundamẽto aſſumpto per auctoritatẽ phyloſophi. 9.
de aĩalibus. Quo autem ad Coclitem, hoc apparet in reſponſio
ne ſua quam adducit in. I. Not. in illa diſtinctione in qua aſſerit
aliqua aĩalia ſquãmoſa (ut Cocodrillus) diſciplinabilia exiſte
re. Et adhuc dum uult occurrere falſitati ipſius Plinii, in eun-
dem beſtialitatem incurrit, faciẽs comparationem inter inge-
nium & intellectum hoium & aſtutiam ac ſagacitatem aia-
No.1. lium irrationalium. ¶ Breui itaq; dilucidatione ſciẽdum pri-
mo ꝙ maxima differẽtia eſt in hoc ꝙ quis dicatur ingenioſus
& aliquid dicatur diſciplinabile. Nam cum quis dicitur inge
nioſus, aut aliqđ aĩal ingenioſum, intelligẽdum eſt ꝙ talis hõ,
aut aĩal habet quãdam uirtutem aut potẽtiam innatã qua per
ſemetipſum in effectum talis uirtutis aut potẽtiæ ſ. ingenii &
ſagacitatis. Cum aũt aliquid dicitur diſciplinabile, intelligen
dum eſt ꝙ tale aĩal habet in ſe talem uirtutẽ ſiue potẽtiam ac
mãſuetudinem ꝙ addito exteriori exercitio ac alterius inge-
nio & ſollicitudine regulari põt exerceri in aliquibus operatio
nibus, quæ tamẽ ſm ꝓprietatem ſuæ naturæ ſibi nõ cõpetunt. ſ.
No.2. ex ſuo inſtinctu naturali. ¶ Sc'do ſciẽdum ꝙ cum dicitur ali
qđ aĩal irrationale ingenioſum, aut prudẽs, hoc intelligit̃ com
paratiue & ſimilitudinarie ſm aliqualem uirtutẽ, aut natu-

ralem

ralem inſtinctum quo uidētur quodāmodo diſcurſum de colla
lationem habere. Vnde Ouis uiſo Lupo imediate fugit: cum ta
men amplius Lupum nō uiderit. Similiter Murex fugit Cattū.
Et ſimiliter Canis aſſuetus prædæ, uadit & accipit ſagittas ꝑ
iectas a domino ſuo, non alia de cauſa, niſi ut domino compla
ceat, a quo ex naturali inſtinctu ſperat uictum habere, & ſi ſa
gittas nō affert timet baculum. Hoc autem ꝓuenit ex partici
patione quam habet cum aīalibus rationalibus. Sicuti namq;
nos rationales qui in ordine creaturarū ſumus itllectiui parti
cipatiue. ſ. in q̄tum cōtigui ſumus ipſis ſubſtātiis ſeparatis ac
ſpiritibus angelicis qui ꝓprie ſunt intellectiui natura, ita &
iſta aīalia quæ ſunt cōtigua nobis qui rationales ſumus ex pro
pria natura habēt aliquam participationem cum ipſa natura
rationali. Et ſicuti nos imperfecte participamus ipſam natu
ram intellectualem, ſic & iſti magis imperfecte participant
naturam rationalem, ex quo ſequitur ꝙ cum hmōi aīalia di
cuntur eſſe prudētia & ingenioſa, intelligēdum eſt comparati
ue. ℂ Tertio ſciēdum ꝙ (iuxta ſentētiam Grāmatici ac Logi
ci ac uulgare ꝓuerbium) ſemper comparatio fieri debet in his
quæ ſunt eiuſdem generis ſiue naturæ. Vnde hæc comparatio
(Nix eſt albior Coruo) eſt compartio incōgrua, Igitur & fa
tua eſt comparatio quam Plinius & Cocles ponunt inter aīalia
rationalia & irrationalia, quo ad groſſitiem, aut cutis ſubtili
tatem, & ſimiliter inter eorum ingenioſitatem et aſtutiam aīa
lium. ℂ His itaq; præmiſſis faciliter apparet nullam cōtradi
ctionem inueniri in dictis phyloſophi, Pliniumq;, ac Coclitem
uerba phyloſophi nō penetrare. Ipſe namq; phyloſophus lib. de
aīa. comparationem facit inter hoīes. in lib. autem de aīalibus
comparationem facit inter irrationalia. ℂ Attamen cum his
oībus ſciēdum eſt ꝙ q̄uis rationes iſte ipſius ueritatis ſint in

dicatiue ac ignorãtiæ Coelitis manifeſtatiue. ipſius tamẽ Pli-
nii adhuc ſtare uidetur ſentẽtia, nec uerba Coelitis ei in aliquo
contradicunt. Senſus autẽ uerborum Plinii talis eſt Iuxta ſentẽ
tiam phyloſophi Carnes molles apti mẽte ſint et ſenſus tactus
perceptibilior eſt ex ſubtilitate Cutis. Igitur quodcunq; ingenio
ſum eſt carnes molles et tactus cum ſubtilitate cutis retinet et
cõmune eſt omnibus animalibus. Videmus autẽ ꝙ Elephas cu-
tem habet craſſam ac duram, et tamẽ (ut ẽt ipſe phyloſophus
dicit) ingenio ac ſagacitate reliqua animalia ꝓcellit, ſimiliter
& Cocodrillus habet cutim ſquamoſam ac duriſſimã & ta-
men eſt ſagaciſſimus. Igitur phyloſophus ſibimet contradicit.
¶ Pro quo ſciẽdũ. primo ꝙ ſẽtẽtia phyloſophi põt eſſe uniuer
ſalis ad omne genus aialium, nam ſm̃ uiuacitatem ac ſubtilitã
tẽ ſpirituum uitalium ſequitur nobilitas ac uirtus potẽtiarum
& uirtutũ ſenſitiuarũ. et ex cõſequẽti organorum corporaliũ.
¶ Secũdo ſciẽdum eſt ꝙ quelibet creatura ornata eſt ab ipſa
natura uniuerſali cõtra omne nocumẽtum quod exterius acci-
dere poſſit, iuxta eorum naturã ac cõplexionem. Vnde cõiter ui
demus ꝙ animalia quãto maiora ſint ac grandiora, tanto ma
iorẽ groſſitiem ac duritiem in cute ſeruãt. ¶ Tertio ſciendum
ꝙ non ſolũ carnes moles aptos mẽte indicãt ſed ẽt pili moles et
ſubtiles, que omnia ad ſeinuicẽ cõſequũtur. ſ. carnes & tactus
moles, & pili moles & ſubtiles. Hoc aũt prouenit quia (ut etiã
ipſe Coeles aſſerit ex auctoritate Philemonis) Cutis cõponitur
ex neruis & uenis ſubtiliſſimus ac capillaribus, que inſimul
cõtexta cauſant talẽ ſuperficiem & ſm̃ ſubtilitatem ſpirituũ
ac uaporũ, neceſſario ẽt ſequitur ꝙ cutis mollis ſit ac ſubtilis.
Dico autẽ mollis et ſubtilis nõ ſuperficialiter ſed intrinſece. ſ. ꝙ
mollis ſit ac delicata ꝗuis groſſa & craſſa, & ex cõſequẽti pi
li qui egrediũtur ab ipſa cute (aut humores, qui poſtea ſentiẽ-

tes aerē dura efficiūt)ſūt ēt ipſa ſubtiles eo ꝙ cū facilitate pene
trāt cutē illā mollē ac delicatā. ¶ Q uāto ſciēdū ꝙ quādo hu-
iuſmodi ſimilitudo accipitur de aīalibus in rationalibus (q̄uis
iſta ſentētia oībus poſſit eſſe cōis) tamē ſemper eſt īperfectiſſi-
ma (ut ēt dictū fuit in Not. 2.) ꝓpter ruditatē naturæ ipſorū.
Et ēt (ut dicit Cocles) ꝓpter ciborū groſſitiē, qui poſtea cāūt
humores ac ſpiritus groſſos & uiſcoſos, ex quo ſequitur ꝙ Pili
eorum ſint aſperi & duri, & Cutis illorū & craſſior huma-
na. ¶ Dico igitur ad rationē Plinii, ꝙ cōſequētia ſua nō ualet.
ſ. Elephas hēt cutē craſſa & tamē eſt aīal ingenioſum ac diſci
plinabile. Igitur falſum eſt ꝙ tactus mollis et ſubtilitas cutis
ſignificat animal ingenioſum & diſcipliabile. Nā groſſities cu
tis nō debet ſimpliciter cōſiderari ſed ꝓportionaliter ſm̄ ipſius
aīalis naturā ac cōditionē. Inſimul.n. cū groſſitiæ cutis pōt ſta
re (ut dictū eſt. No. 5.) ꝙ ſit mollis & delicata. Et in ſignum
huius uidemus ꝙ pili ſint lucidi et ſubtiles ut patet de ipſo Ele
phāte, & eius caude uidētur eſſe ueluti Capilli. Vnde ſequitur
exiſtētibus pilis ſubtilibus. Cutis ēt ſit mollis & delicata, ꝙ
& ſpiritus ſiue humores uiuaces ſint ac ſubtiles, ex quibus pro
uenit uiuacitas ſenſuū uirtutūq; ſenſitiuarū. ¶ Hoc idē dici po
teſt ꝓportiōaliter de Cocodrillo nā ipſius uiuacitas & aſtutia
ex luciditate ſquāmarū perpēdi pōt. Et q̄uis oīa iſta aīalia di-
cātur igenioſa & aſtuta ſue prudētia, attamē talis prudētia ē
īpropria. quoniā prudētia ꝓprie īportat collationē rōnalē & di
ſcurſiuā, que tamē nullo pacto cōuēire pōt aīalibus irrōnalibus.
q̄uis dicātur talē gradū ac nobilitatē aliquātiſꝑ ꝑticipare ut
dictū ē i Not. 2. Et talis prudētia ex ſuo ꝓpria denōīatiōe dici
tur īſtictus nālis, quo i ꝓprio uictu ac gñatione egrediūtur.
¶ Vnde appet cōſequētiā Plinii falſā exiſtere, & phyſniam
ueridicā fore, et i nullo ſibi cōtradici, ut ipſe Plinius cōatexpōere

¶Capi. cccxxxi. de his qui libenter mutuo accipiunt, ingrati tamen ſunt.

Lineæ multæ groſſæ & inordinatæ ſi reperiantur in monte policis, ingratum amicum, & libenter mutuantem dicunt oſtendere.

¶ Cap.cccxxxii. de dolore aut apoſtemate in mãmillis mulierum.

1 Linea ſaturnina quãdo emergit a cardiaca et trã
ſierit per caueam: manus ſecãdo mediam et mẽ
ſalem & inter medium & indicem deuenerit di
recte uſq; ad ultimum locum, & linea menſalis
ad hunc locum deuenerit ſuperequitando antedi-
ctam lineam extendẽtem ſe uerſus radicem indicis, apoſtemata
2 aut læſionem mãmillarum in mulieribus denotãt. ¶Linea mẽ
ſalis ueniẽs inter indicem & medium & in fine ſui ſit ſubtilis
& rubra, aliqãdo in mulieribus apoſtemata mãmillarum ar-
guit, quia in hoĩe uulnera pectoris denotat, et ita accidit ꝙ mu
lier uulnerabitur a chyrurgico ad incidẽdum ſeu cauterizan-
dum iſtum locum. Non obſtante ꝙ fœmina cum gladio poteſt
quoq; uulnerari in iſto loco & interfici ſi habuerit malam cor
3 reſpõdentiam. ¶Accidit aliquãdo in uberibus mulierum raga
dias ſeu ſciſſuras uenire in papillis eorum que maximum dolo
rem cauſant, & medici laborãt in eorũ cura. Quãdo ego exer
cebam chyrurgicam, multotiẽs eas ſtatim liberaui liniẽdo cum
liniamento liquido recenti facto ex farina amili & aqua roſa
cea qđ mirabilia facit et ad excoriationem calciamẽtorum cã
& in infantibus quãdo urina excoriat nates et co
xas corũ, & ẽt ꝓpter nimiã ambulationẽ factã.

¶ Tricaſſus Mantuanus.

IN.1.ſigno huius cap.aduertatis ꝙ illa expoſitio

falſa eſt, & illa linea nõ eſt ſaturnina (ut a Coelite noſtro expo
nitur) ſed eſt alia linea particularis. ¶ Et ne in errorem aliquẽ
incidatis in iudicãdo, ſciendum eſt ꝙ nõ quælibet linea eo mo-
do figurata, nõ eſt ſemper ꝓ ſimplici linea accipiẽda, quoniam
& aliquãdo ipſa epatica eodem modo ſituatur & uerſus eun
dem locum, & ſignificat ethicam infirmitatem. Ad maiorem
eorum noticiam, Not. ꝙ quãdo uultis cognoſcere ſi eſt epatica
uideatis an in angulo dextro uel circa ſit unita uitali. ſ. uerſus
finem ipſius & montis policis. Quando autem unitur ipſi ui-
tali in concauo (uel etiam ſi non perfecte uniatur) tunc eſt alia
linea particularis & minorẽ malitiam oſtẽdit cum nõ unitur.

¶ Cap. cccxviii. & ultimum, de modo temporibus indican-
di in generali.

CVncta quæ alterantur atq; patiuntur in hæc
inferiora tam in minimis q̃ in maximis depen
dent a cœlo & ſunt tanq̃ magneti ferrum, ſed
ſententia Platonis in Tymeo, ꝙ cœleſtia corpo
ra non ſunt cauſæ, ſed inſtrumenta Dei. Cum igi
tur corpus humanum habeat inter cætera animalia materiam
leuiſſimam ſpirituoſam & aeream, & ideo ad ſuperiora ele-
uabilem atq; alterabilem aut paſſibilem eſt, ut uidemus ex ſa- No. I.
nitate corporis atq; ægritudinibus, triſtitia, gaudio, & huiuſ-
modi, cœlum agit corpus & organa uirtutum ſenſitiuarum,
quæ ſunt ipſius animæ inſtrumẽta, præcipue agit in uirtute fan
taſtica & alterata deportat ſpecies congruas aut incõgruas
ad intellectum. Et iſtud magis accidit in brutis quæ carent in
telligẽtia, ſed habent extimatiuã tãtum, hõ autem qui eſt prin
ceps & dominus creaturarum inferiorum dominus intellectu
dotatus ex mera, ſui liberalitate operatur. Tamẽ pauci ſunt qui
nõ ſequãtur appetitum ſenſualem & naturalem inclinationem.

No. 2. ¶ Ideo ſapiẽtes phyſici obſeruatores curſus naturæ cũcta ſua negotia tam ampla q̃ ſtricta ſub diuerſas imagines cœli cõſti tuebãt, hac de cauſa Hyppocras ſcripſit librum de hora & cri ſi recũbẽtium ſecũdum lunam. Dic:s primũ luna quãdo eſt ple na luminis, tũ creſcit ſanguis & medulla in homine & beſtiis omnibus ſecũdum augmẽtum, & in mari & in cunctis rebus humanis. Neceſſe eſt igitur ꝙ alterato organo animæ, et uirtu tes ipſius alterẽtur. Ideo chyrurgici in craneis fracturis præ cipue. Guido euitat plenilunium in manualibus operationibus. Caueas de plenilunio, quia in eo cerebrum augmentatur. Et eſt ſcientia Galieni, tertio de creticis diebus quia cerebrum ad

Not. 3 cranium appropinquat. ¶ Igitur fatui atq; inſenſati ſunt illi, qui non ſciunt ꝙ ſuprema corpora præparant in humanis ne gociis tam bonum q̃ malũ generaliter in ſpecie animalium & indiuiduorum particulariter quia cõprehẽdit multa idiuidua eiuſdem ſpecici. ut in naturalibus affectionibus miram diſcon uenientiam pariãt. Spiritus & organa uirtutum, ita & uir tualiter diſponẽdo quod intẽſiue & remiſſiue effectibus acci

No. 4 dat. ¶ Igitur chyromãticus dies infœlices ualde euitare debet quia organa uirtutũ ſenſitiuarũ alterantur ita ꝙ aĩa pronoſti cantẽ patitur. Quẽadmodũ etiã dicitur amor & odiũ & pro prium cõmodũ, remouent iudices a rectitudine iudicii, quia ſũt ĩfirmitates animæ. Ita anima patitur ab alteratiõe cœli atq; in organo apto nato ſuſcipere alterationes elemẽtales atq; cœ leſtes. Quas res maxie patitur in diebus quoq; cõiũctionũ et op poſitionũ luminariũ hoc eſt ſolis & lunæ, Et incipit malicia cõiũ ctiõis p horas .xxiiii. ante et terminatur uſq; ad horas .xviii. poſt. In oppoſitione uero incipit per horas .xviii. ante & termi natur ad horas .xii. poſt Caueas ꝙ luna non uadat ad coniun ctionem martis atq; ſaturni aut ad oppoſitionem ex quadrato

aſpectu aſpiciat quia ſunt infortunia. Venus autem & Iupiter ſunt fortuna. Retrogradatio Mercurii initio operum eſt peſſima, quia retrogradat igeniū ſpeculantiū. E. ¶ Quādo uis aſpicere manus alicuius facias ipſum ablui cū aqua calida deinde ſicetur, & fricatur cum panno lineo, & ſiat aliquantulum reſidentiæ, quia lineæ melius apparebunt. Ambe manus aſpiciende ſunt. Dextra uiri pricipatū obtinet. Siniſtra uero mulieris. Non eſt firmiter inſpiciendū in annis nutritionū qui ſunt in pueris uſq; ad quartū annum quia gubernantur a luna. Ideo quia materia puerorū eſt fluida incōpacta alterabilis, & ſuſceptibilis præparata ad uarias egritudies. ¶ Liceat mihi de hoc gloriari, ꝙ Hermes, Ariſtoteles, Albertus, Conciliator, Ptholomeus, Helenus, Priami filius Iulianus, Vgo, & formica, cæteriq; illuſtres. Non fuerunt tam magni obſeruatores in abundantia indiuiduorū ſicut ego. Ideo propter ordinem quē nos ponimus in his Anaſtaſis libris omnia ſunt uana, & inanita. Aſpice utrum indiuiduum habeat ingenium uafrum aut æquale. Et poſt hoc lineas principales proportione, numero, ſitu & colligantia. Nec obliuiſcaris formam unguium colorem & qualitatem & poſt hoc digitorum & manus proportionē, & articulorum formam. An mercibus uti debeat an non, & qua qualitate mercis, an Mercurialis an non ſit belicoſus an non habeat copiam amicorū an non, an uictus ab inimicis an non. Si eſt pellex an nō. Si eſt fatua an nō, licet in ſpecie ſint uniuerſaliter primo proſtras iſortunia, & poſt hoc fortunas & ea quæ in quarto & in quinto anaſtaſis diximus in capit. de modo iudicandi. ¶ Oportet pri quēuis deſiderātē peruenire ad ſūmā doctrinā iſtarū facultatū ſic & in aliis ſpeculatiuis facultatibus facere hoc. Multa ſtudere. Multa cōferre. Multa imaginari, & multa audire atq; exercere. neq; obliuiſcaris radices ſcientiarum.

Not. 5 · No. 6. · No. 7 · No. 8.

Tãdem Chriſto optimo maximo cõcedente librum.6.unà cum toto opere in portum duximus. Cuius libri principium per me factum eſt anno.1500.ſub Alexandro Pontifice Maximo.Finis autem fuit anno.154.ſub pontificatu Iulii ſecundi, Die.28,Iunii.Vale Lector.

¶Tricaſſus Mantuanus.

NOta ꝙ quantum ad iſtud ultimum cap. in quo multa Not.cõtinentur, multa quoq; conſideranda ſunt.Primo autem circa.1. Not.ſciendum ꝙ hæc regula eſt principium in oi ſcientia, practica,ac ſpeculatiua, cuius eſt conſiderare futurorum effectus ſm influxus cœlorum ac planetarum. Et ſolum (in his inferioribus)ipſa uoluntas humana ab iſtorum dominio exempta eſt.ſ.quo ad cõſenſum & determinationem,nõ autem quo ad inclinationem.¶Quo ad.4.Not.cum loquitur de diebus fœlicibus, ſciendum ꝙ ignorãtia horum uocabulorum ſ.dies fœlices ſiue infœlices multorum errorũ occaſionem præbet.Nam ex hoc multi garruli ac maledici murmurant, detrahuntq;,ac ipſam ueritatem perſequuntur,ignorãtes ꝓprie uocis ſignificationem.Dicunt nãq; ꝙ huiuſmodi dierum opinio ab ipſius fidei catholicæ ueritate diſcedit.Pro quo Notã. ꝙ Aſtrologi cum dicunt aliquem diem infœlicem exiſtere,nõ intelligitur ꝙ ipſe dies ex ſe ſit infœlix, aut ꝙ ipſe Deus peiorem aliis cõſtituerit(ut iſti parabolani uidentur aſſerere) ſed intelligẽdum eſt ꝙ dies ille infœlix eſt,eo ꝙ ex aſpectu planetarũ, aut eorum influxu inferiora queq; (aut aliqua) ſunt in maxima alteratione, maxime autem ipſa humana corpora quæ propter influxus huiuſmodi male diſpoſita reperiuntur, ſicuti & in Not.2.exemplum ponitur.ſ nõ eſſe bonum caput mederi in Plenilunio.Exiſtentibus autem corporibus alteratis, ſe

quitur de neceſſitate ꝙ potētiæ uirtutum ſenſitiuarū (& etiā ipſius animæ) cum affixa ſint organo corporali ipſæ etiam ſint indiſpoſitæ. Et hoc uelint nolint, ut fateant neceſſe eſt. Ipſi. n. aſſerunt ꝙ quotienſcunq; aliqua perſona (ſiue uir ſiue mulier) aliqua paſſione præocupatur. ſ. aut amoris, aut odii, aut aliquibus humoribus, tunc ab illa nihil expectendum eſt. Et hoc maxime experiuntur in Nobilibus ac dominis, & etiam in omni quaq; perſona, a qua quodcunq; beneficium expetere cupiunt. Vulgo namq; dicitur, nō eſſe tunc oportunum aliquod interpellare, differendum autem magis quoad ab omni paſſione ſemoueantur. A ſimili igitur dico ꝙ quando corpora noſtra alterantur in aliqua qualitate cholerica (ex ipſo cælorum īfluxu) quæ quidem qualitates ad iracundia defacili prouocandum indicant. aut ad quoſcūq; effectus ſimiles, iſtos dico dies (in quibus huiuſmodi diſpoſitiones accidere contingit) merito infælices ſunt nuncupandi ꝓpter illas malas diſpoſitiōes ex quibus humana corpora alterantur, et nō ꝙ ex ſe ipſis mali ſint Ignis quidē ex natura ſua bonus eſt, nō eſt aūt bonus reſpectu eorū qui cōburūtur, ex applicatione ipſius. Et ideo cum huiuſmodi dies infælices occurunt quæ malā diſpoſitionem cauſant, dicunt Aſtrologi ꝙ cauēdum eſt ab omni exercitio iracundo aut ad iram prouocatiuo, nam faciliter unuſquiſq; in iram accēditur mala diſpoſitione præuia. Et etiam quando quis male diſpoſitus eſt, non debet ſe in ſpeculationibus occupare. Et hoc eſt quod dicit Cocles in hoc. 4. Not. ſ. ꝙ quādo Chyromāticus eſt male diſpoſitus cuitare debet ne aliquem iudicare uelit, quia tūc anima patitur, eo ꝙ organa uirtutum ſenſitiuarū ſint male diſpoſita. Quo autem ad illud qd̄ dicit de coniunctione ſiue appoſitione Lunæ, intelligēdum eſt magis & minus ſm̄ aſpectum aliorum planetarum cōcurrentiū, aut ad ſeinuicem cōſideratorum. ¶ Quātum uero ad

5. Not. Videatis ultimum quæſitum primi libri. Nam expoſitio illa de manu Dextra & ſiniſtra falſa eſt. Et cum dicit ꝙ aliquis nõ eſt aſpiciẽdus in annis nutritionũ, ſciẽdum eſt, ꝙ nõ propter hoc negatur quin etiam poſſint et ipſi iudicari quo ad Vitam aut lineas principales. ut etiã dixi in Chyromantia par ua. 3. parte figura. 47. ℂ In. 6. autem Not. timens ꝗ facili a ſapientibus uilipendi poſſe ſeipſum laudauit, idcirco laude propria ſibimetipſi ſatiſfactum puto nec ulterius ipſum laudandum auſco.

ℂ Si quid inſulſum in Dilucidationibus iſtis inuentum fuerit, nec ut decet elimatum ac expoſitum hoc ignauiæ meæ ac uariæ fantaſmatum occupatiõe. Cum autem aliqua (ut cõuenit) expoſita accipiatis, ab omnium Datori habitum eſt in cuius nomine. 1523. hæc incepta quidem fuere & eodem anno. 18. Octobris perfecta ſunt. Cui Laus & gloria per infinita ſeculorum ſecula, Amen.

ℂ Expliciunt. Dilucidationes Tricaſſi Ceraſarienſis Mantuani. Super Chyromantiam Coclitis. Ad. Illuſtr. Dominũ. D. Fœdericum Gonzaga. Mantuæ Marchionem.
Venetiis impreſſe per Dñam Heliſabeth de Ruſchonibus. Regnante. Inclito Principe Andrea Gritti. Anno. Dñi. 1525. Martii.

¶Errores Impreſſionis magis notabiles.

A ¶Car.3.rige.9.ſolicitudinem,dicas,ſolicitudine.car.6.rige.2.decidetur,dic,dedicetur.rige.6.ſi,dic,ſit.car.7.rige 9.& hoc eſt,lege,eſſet.col.2.rig.21.ſimiles,dic,ſimilibus.

B ¶Car.2.q̃uis,lege,quam uis.effecturi,dic,affecturi car.4.col.2.rige.22.ſimilem Montt, dic,ſimul cum.car.5.rige.28.ſuper libro,lege,libros.col.2.rige.9.cum bonum facit,dic,bonus eſt,& cum malo malus.car.7.rige.22.quos diſbocatum,diſproportionatum.

C ¶Car.1.rige.21.infra,quando,dic, Quoniam.car.3.rige.7.ferrea faciunt,adde,& malleo utuntur.et rige.8.qui malleo utitur,dic,qui ſimilibus utitur.col.2.rige.4.ſitationem,lege,ſituationem.car.5.col.2.rige.8.ſint lineæ, adde 4.rige.15.alexius,dic,alterius.

D ¶Car.1.rige.6.Nam nulli,dic,nõnulli.col.2.rige.20. quãdocunq;,dic,quãdoq;.car.3.rige.13.ꝙ amare,dic,ac amare.car.4.indicium,dic,indicem.car.8.rige.18.inſidientes, lege,inſipientes.

E ¶Car.7.rige.5.minus,dicas,nimus.rige.12. ci non dic, et.rige.16.perfectiorem ꝙ,dic,perfectior que.col.2.in dii cali,dic,in iudiciali.

F ¶Car.3.rige.8.quoq; lib.adde lib.2.cap.9.3 .partis, ſigno.3.rige.15.ꝙ tres,dic,qui.car.5.rige.10.minima,dic, una.car.8.rige.13 non adducit,dic.& non.

G ¶Car.1.rige.17.ſi una,dic,ſit.

H ¶Car.5.rig.22.adulteros,dic,adulterinos.car.7.rig.12 admittuntur,dic,admirabuntur.

I ¶Car.1.rige.5.uidetur,dic,uendetur.rig.10.aliquã iſtã, dic,iſtarum.car.3.rige.11.ſint idem,dic,ſint integræ.car. 4.rige.16.natura,dic,nam.car.6.rige.3.ſignum,dic,ſi-

gnificat.

K ¶ Car.5.rige.16.ratione dantem, dicas, ruſticitatem.car. 6.col.2.rige.10.adultorem, dic, adulatorē.car.7.rig.24. uideatis lib.&c.dic, lib.1.quæſito.x.Not.5.col.2.rige.7. ſi crux, dic, ſit.

L ¶ Car.2.col.1.rig.17.culpabitur, dic, copulabitur.car.5. rige.21.Propriam autem ſignificationem, dic, Propria ſignificatio.car.6.rig.17.ipſa iterſeca, dic, ipſas iterſecāt.

M ¶ Car.1.rige.4.patebit, dic, aut patietur.car.4.rige.11. de iſta, dic, ſi iſta.

N ¶ Car.4.rig.24.aut quædam, dic, aut naturam. car.5. rige.5.ſit: dic, ſcit.rige.18.chyromanticum, lege, chymericum.car.6.rige.29.corum, dicas, Coruum.col.2.corum, lege, Coruum.

P ¶ Car.5.rige.20.in, lege, niſi.car.7.rige.5.ſignificatur, dic, ſignificant.car.8.rige.24.radicis indicem, lege, radicem indicis.

Q ¶ Car.2.rige.5.ſpiritum animalem, dic, ſpiritus animales.car.4.rige.5.malam, dicas, male.car.8.col.2.rige.5. Illud cap.ſuperfluum eſt, & iſtud debet ibi eſſe.

¶ Cap.xlvii.de uulneribus et infortuniis in cruribus ſeu tibiis.

1 Dixit auctor, cuius nomen ignoro, ꝙ quando linea ſtomachi a līea uitæ uerſus reſtrictā multum diſtat, & non fert angulum infortunium amborum crurium demōſtrat. ¶ Quot lineæ

2 fuerint circa finem lineæ capitis, tot uulnera ſeu læſiones ab anchis ad digitorū extrema minantur, & hoc in pede magno, & expertus loquor. Et ubi tales lineæ ſunt uigoroſiores.i.qua manu, in illa parte læſio eſt maior, & hoc eſt a

3 cauſa primitiua ſeu accidentali. ¶ Linea ſaturnina in concauo

manus inſecta, aut obliqua, aut diſiuncta, infortunium amborũ crurium omnino minatur, & plerunq; a materia nitroſa ſeu aduſta. ¶ Quando a prima minimi iunctura ad ſecundam ꝓfundas lineas inueneris attingentes ab una ad alteram iuncturam, totidem in cruribus percuſſiones indicabis niſi fuerint intercisæ. Sed ſi non tetigerint, non erunt cruentæ, ut ſcribit pictor chyromanticus. ¶ Quando inter medium & medicum in fine pulpæ fuerit linea, læſionem crurium oſtendit, & quot fuerint lineæ tot læſiones minantur.

4

5

R ¶ Car. 2. rige. 14. mõtis, lege, mortis. car. 3. col. 2. rig. 20. tamen ipſum, adde, non contingentes. car. 7. rige. 4. radicis, lege, indicis.

S ¶ Car. 6. col. 2. rig. 8. Rationatio, dic, ratiocinatio. car. 7. col. 2. rige. 25. conuicte, lege, coniuncte.

T ¶ Car. 5. rige. 19. indicantur, lege, indicant. col. 2. conſtituiſſe, lege, conticuiſſe. car. 6. rige. 3. uilla in, dic, uilani. rige 26. uidentur, dic, uendẽtur. col. 2. rige. 12. per hereditatem, lege, propter.

V ¶ Car. 3. rige. 4. facie, dic, facile.

X ¶ Car. 3. col. 2. rige. 27. cſedere, dic, credere. rige. 29. loquorũ, dic, loquax. car. 4. ideo, dic, odio. car. 6. rige. 19. certiales, dic, certitudinales. car. 7. lineis, lege, lenis. car. 8. rig. 27. accidens, dic, accidentia.

Y ¶ Car. 1. col. 2. rige. 10. ius, dic, uis. car. 2. col. 2. uideantur, dic, uideamur. car. 3. rige. 11. cauſam autem talem, dic, cauſa talis. car. 4. col. 2. rige. 3. a, dic, ac. car. 7. col. 2. rig. 17. inuenerint, iuerint. car. 8. rige. 20. nullam illarum, nonnulla.

Z ¶ Car. 3. rige. 29, cruns, dic, erunt. car. 5. rige. 4. ſint leuæ, dic, ſit lene. car. 6. rige. 6. ſuas operationes, dic, ſiue operationes. col. 2. rige. 11. 6. ſignum, dic. 5. ſignum.

ERRORES

Aa ❡Car.2.rige.20.exoſitione,dic,expoſitione.rige.30. illius animalis,dic,illa animalia.col.2.rige.28.ſpecies,dic,ſpiritus.car.3.col.2.rige.4.qui inter,dic,qui ſunt.car.4.rige 5.peruenit,lege,puenit.rige.27.pſiſtunt,dic per ſiſtunt.rige.28.digeſtione,dic,digreſſione.car.7.rige.6.acherētes, lege,adherentes.car.8.col.2.rige.27.infinine,dic,infimæ.

Bb ❡Car.3.rige.19.quod,dic,quæ.rigæ.24.ratio,dic,rationem.col.2.rige.21.4.ſignum,hoc eſt ſuperflue poſitū.car. 8.col.2.rige.12.inter ſeparate,dic,inter ſe ſunt ſeparate.

Cc ❡Car.1.rige.24.quocunq;,dic,quocunq;.rige.29. confidat,dic,confidas.col.2.rige.7.poſtumus,dic,poſtumius.rige.29.q,dic,&.car.2.rige.30.fortunæ,dic,fortūate.car. 3.ſic,dic,ſit.col.2.rige.3. ndicum,dic,indicem.rige.25.in conſiderat,dic,inconſiderate.carte.4.rige.20.quando,dic, quoniam.car.5.col.2.rige.3.oculatione,dic,oculatione.rige.5.dimiſſo,dic,dimiſſos.car.6.rige.21.uirtibus,uirtutibus.car.8.rige.11..ſuppetere,dic,non ſuppetere.

Dd ❡Car.2.col.2.rig.24.taciturnitas,dic,taciturnus.car. 3.rige.15.fore,dic,fores.car.4.rige.5.uerecūdiam, dic, uecordiam.car.6.rige.16.ſollto,dic,ſolito.col.2.rig.22.cognoſcuntur,dic,cognoſcunt.

Ee ❡Car.2.col.rige.29.inuicem,indicem.car.3.rige.26.satio.i.ratio.col.2.rige.9 cius,eris.rige.19.nam,dic,naturam.car.6.rige.7.præpeditæ,dic,præpeditis.

Ff ❡Car.6.col. 1.rige.3.ſignificat,lege,ſm.car.7.col.2. rig.30.domini,lege,dominii.

Gg ❡Car.2.rige.7.principium,dic,principiū.car 3.rige.11. Guidum,dicas,Guidonem.col.2.rige.24.conuertibis,dic, cōuertibilis.car.5.rige.12.quam,quæ rige.26.diſiuncta, diſtincta.col.2.rige.4. ac,ad. Cæteraq; facile cognoſcas.